

Manşet > Uzaktan sağlık hizmetinin ödenmesi ve düşündürdükleri

Uzaktan sağlık hizmetinin ödenmesi ve düşündürdükleri

13 Mayıs 2024

Uzaktan sağlık hizmetlerinin SUT kapsamına alınması doğru olmuştur. Kısa süre içinde kapsamına, tüm sağlık kuruluşlarının alınması daha da doğru olacaktır. Genel Sağlık Sigortası Genel Müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı uygulamasını görerek yaygınlaştırmak istiyor olabilir. Mümkün olduğunca, gecikmeksizin bu kapsamın tüm hizmet sunucuları içerecek hale getirilmesi, aynı zamanda sağlık turizmi açısından da stratejik bir fırsatı kaçırmadan ilerlememize yol açabilir.

Üç hafta önce 22 Nisan 2024'de "Uzaktan Sağlık Hizmetleri de Artık Ödenecek" ara başlığıyla, bir gün önce Resmi Gazete'de yayımlanan bir Sağlık Uygulama Tebliği'nden söz etmiştim. Sağlık Uygulama Tebliği ile uzaktan sağlık hizmetlerinin Genel Sağlık Sigortası geri ödeme listesine alınması yürürlüğe girmişti. Neredeyse 2 yıldır beklenen bu düzenleme, Resmi Gazete tarihinden birkaç gün önce yapılan bir sektör toplantısında dile gelmiş ve yayımlanmak üzere olduğu konuşulmuştu. Gerçekten de 19 Nisan'da konuşulduğu gibi, 22 Nisan'da yayımlanma gerçekleşti.

UZAKTAN SAĞLIK HİZMETLERİ SUNUMU

Uzaktan sağlık hizmetleri sunumuna ilişkin ilk düzenleme Sağlık Bakanlığı tarafından yapıldı. 10 Şubat 2022 tarih ve 31746 sayılı Resmi Gazete'de bir Yönetmelik yayımlanmıştı.

Yönetmelik, uzaktan sağlık hizmetlerinin kapsamını, sürecini tanımlayan hem doğru, hem güncel hem de önemli bir düzenlemeydi. Hatta o tarihten önce yapılan bir toplantıda, Yönetmelik ilgili paydaşların görüşüne bile sunulmuştu. Birkaç kez bu katılımcı yönetim anlayışına yönelik olarak, "Resmi Gazete'de görmek yerine paydaşların görüşünü alma" yaklaşımının doğruluğunu vurgulamıştım. Şimdi de aynı içtenlikle, üzerinden 2 yılı aşkın süre geçen bu mevzuatın ortaya çıkan eksikliklerinin giderilmesine yönelik beklentiyi ayrıca aktarmak isterim.

Yönetmeliğin amacı; sağlık hizmetinin mekân ve coğrafyadan bağımsız, teknolojiye dayanılarak sunulmasına hizmet etmek ifadesiyle başlıyor. Devamında; kapsam, sunulacak sağlık tesislerine izin, tescil ve denetlenmesine ilişkin esasları düzenlemek olarak belirtiliyor.

Yönetmelikte uzaktan sağlık hizmeti kapsamı olarak şu alt başlıklar sıralanıyor;

- istekte bulunan kişiye hizmetin elverdiği ölçüde muayene, tıbbî gözlem ve takibi ile teşhis edilmiş hastalıkların kontrolü,
- tıbbî danışmanlık, konsültasyon veya ikincil görüş,
- gereken durumlarda bir sağlık kuruluşuna fiziken müracaat etme önerisi,
- hastalıkların uzaktan yönetim ve takibi için kişinin kan şekeri ve kan basıncı gibi parametrelerin değerlendirilebileceği, izlenebileceği, tedavi ve ilaç yönetimi sağlanabileceği...
- sağlığın korunması, sağlıklı yaşamın desteklenmesi, psikososyal destek hizmetlerin sağlanmasına yönelik hizmetler verilebileceği,
- riski artan veya ileri yaşlı kişilerin çok yönlü değerlendirme ve takibi...

Hatta giyilebilir teknolojiler ve diğer tıbbî cihazlarla kişinin sağlık verilerinin ölçülebileceği ve takip edilebileceği, ayrıca kişiye hekimince e-reçete ve e-rapor düzenlenmesi de kapsam içinde sayılıyor.

Yönetmeliğin maddeleri arasında, uluslararası sağlık turizmi yetki belgesi almış olan sağlık tesislerince, ilgili mevzuatı çerçevesinde uluslararası sağlık turizmi ve turistlerin sağlığı kapsamında uzaktan sağlık hizmeti verilebileceğinden bile söz edildiğini özellikle vurgulamak isterim. Bu düzenleme için emeği ve katkısı olan herkese teşekkürler.

UZAKTAN SAĞLIK HİZMETLERİNİN ÖDEME LİSTESİNE ALINMASI

Sağlık Bakanlığı'nın bu Yönetmeliği doğrultusunda, 21 Nisan 2024 tarihinde uzaktan sağlık hizmetlerinin Genel Sağlık Sigortası geri ödeme listesine alındı. Uzun süredir beklenen bu düzenleme için yine emeği geçenlere teşekkür ederek başlamak isterim.

Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliği'nin 3 ve 4. maddelerinde, uzaktan hasta değerlendirmeye yönelik sağlık hizmetleri ve ödemesinin yapılacağından söz edilmektedir.

Buna göre, Sağlık Bakanlığı'na bağlı ikinci ve üçüncü basamak olarak tanımlanan sağlık hizmet sunucuları ve mesai saatleri içinde verilen sağlık hizmetleri kapsama alınmıştır. Sağlık Bakanlığı Hastaneleri gibi, üçlü saç ayağı olarak tanımlanan Üniversite Hastaneleri ve özel hastaneleri de bu kapsam içinde görmek gerekirdi.

Devlet Üniversite Hastanelerinin kendi özel mevzuatlarına dayanarak, bu kapsamda çalışabilmesi mümkündür. Ancak, özel hastanelerin bu Tebliğ dışında kaldığı açıktır. Uygulama sonuçları görülmek isteniyor olabilir. Yine de, SUT kapsamında yapılacak bu geri ödemenin, olabildiği en kısa sürede, gerekirse etki analizi sonuçlarıyla birlikte, özel hastaneleri de içerecek şekilde tüm sağlık kurumlarında geçerli olacağını düşünmek istiyorum.

KAMU ÖZEL AYRIMI YAPMAKSIZIN KAMU YARARI

Anayasa'nın 56.maddesi, "*Devlet, herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamak; insan ve madde gücünde tasarruf ve verimi artırarak, iş birliğini gerçekleştirmek amacıyla sağlık kuruluşlarını tek elden planlayıp hizmet vermesini düzenler. Devlet, bu görevini kamu ve özel kesimlerdeki sağlık ve sosyal kurumlarından yararlanarak, onları denetleyerek yerine getirir.*"

Görüldüğü gibi, sağlık hizmeti, özünde bir kamu hizmetidir. Kamu bu hizmetin verilmesini düzenlemekle yükümlüdür. Ama sahibine bakarak, ayırım veya öncelik belirlenirse, en azından, eksik yapılmış algısı oluşabilir.

Kamu yararı öncelikli sosyal politikalar belirlenirken, kamunun koyacağı standartlara ve bunların takibine çok duyarlı olunmalıdır. Öncelikle mülkiyetinin kamuda veya özel sektörde olmasına değil, kamu yararı sağlanıp sağlanmadığına bakılmalıdır. İşte, onun için SUT kapsamında yapılacak bu geri ödemenin, tüm sağlık kurum ve kuruluşlarına yaygınlaşmasını beklemek, iyimser ve gerçekleşmeyecek bir tahmin olarak görülmemelidir.

MESAİ SAATİ SINIRLAMASI

Bu konuyu Sağlık Uygulama Tebliği'nde görmek, bana 2021 yılı HIMSS Eurasia Sağlık Bilişimi ve Teknolojileri Konferansı ve Fuarı'nda yaşanan bir olayı hatırlattı. *HIMSS* kısaltması, Healthcare Information and Management Systems Society, yani Sağlık Bilgi ve Yönetim Sistemleri Topluluğu olarak bilinir. Sağlık Bakanlığı öncülüğünde her yıl düzenlenen uluslararası bir Kongre'nin de sahibidir.

Kongre'de, Sağlık Bakanlığı Yönetmeliği, önceden ilgili paydaşlarıyla tartışılmıştı. Bir yetkili, uzaktan sağlık hizmetinin mesai saati içinde verilme gereğine işaret ettiğinde, bu görüş bir başka üst düzey yetkili tarafından eleştirmişti. Öyle ya, sağlık hizmeti mesai

saatiyle verilmiyor da, alınmıyor da... Bu yüzden, Tebliğ'de geçen mesai saati kısıtlamasının tekrar değerlendirilmesi doğru olacaktır.

YURT DIŐI SAĞLIK HİZMETLERİ

Sağlık hizmetleri de hizmet ihracı açısından değerlendirilmektedir. Bu ağıdan, yurt dıŐı sağlık hizmetleri konusunda duyarlı olunmasında büyük yarar vardır. Sağlık Bakanlığı Yönetmeliği 15. Maddesi'nde, uzaktan sağlık hizmeti kapsamında, yurt dıŐı sağlık hizmetleri de yer almaktadır. Böylelikle, geri ödeme kapsamına alınan uzaktan sağlık hizmetine, bir de bu ağıdan bakmak ihtiyacı doğmaktadır.

Özel sağlık kuruluşlarının vermekte olduğu gerek sağlık turizmi gerekse de turistin sağlığı hizmetlerinin ekonomiye ve sektöre katkısı azımsanmayacak boyutlara ulaŐmıŐtır. 2023 Aralık ayında, İstanbul Üniversitesi-CerrahpaŐa ev sahipliğinde Liderler Zirvesi düzenlenmiŐti. Uluslararası Sağlık Hizmetleri temalı bu Zirve'ye katılan alanın duayenleri, ortalama 4 saatlik uçuŐ mesafesinde yaklaşık 2.7 milyar nüfusa hitap etsek de, önümüzdeki yılları iyi değerlendiremezsek sağlık turizmi için geğ kalmıŐ olabileceğimizi anlattılar. İŞte bu yüzden, birkaç hafta önce geri ödemeye alınan uzaktan sağlık hizmetlerini, yurt dıŐı sağlık hizmetleri potansiyeli açısından da değerlendirmek gerekir.

SONUÇ

Sonuç olarak, uzaktan sağlık hizmetlerinin SUT kapsamına alınması doğru olmuştur. Kısa süre içinde kapsamına, tüm sağlık kuruluşlarının alınması daha da doğru olacaktır. Genel Sağlık Sigortası Genel Müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı uygulamasını görerek yaygınlaştırmak istiyor olabilir. Mümkün olduğunca, gecikmeksizin bu kapsamın tüm hizmet sunucuları içerecek hale getirilmesi, aynı zamanda sağlık turizmi açısından da stratejik bir fırsatı kaçırmadan ilerlememize yol açabilir. Bu arada, geri ödeme yöntemlerini de değerleştirmekte yarar olacaktır. Bu bağlamda ölkemizde ağırlıklı olarak kullanılan hizmet başına ödeme ile global bütçe uygulamalarının da yeniden düzenlenmesinde yarar olacaktır. Geri ödeme yöntemleri konusunu, önümüzdeki haftalarda detaylıca değerlendirmeyi planlıyorum.

